

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« 03 » 09 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПНП 2.3.2 ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ІМІДЖОЛОГІЯ

спеціальність 8.01010101 «Дошкільна освіта»

Педагогічний інститут

Київ – 2015

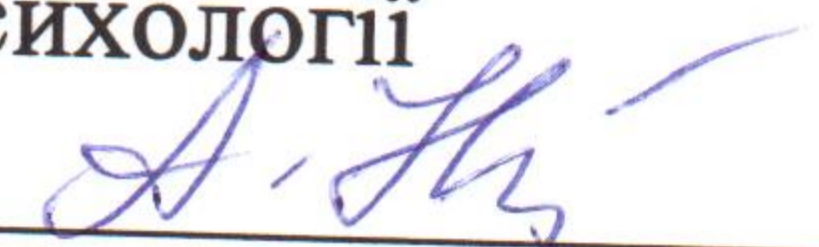
Професійно-педагогічна іміджологія: роб. прог. навч. дисцип. [для студентів спец. 8.01010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. С.П. Паламар – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015.

Розробник:

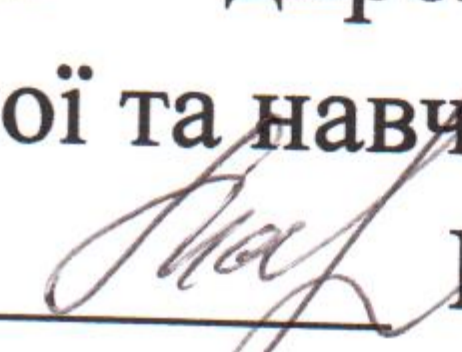
Паламар Світлана Павлівна, доцент кафедри педагогіки і психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології.
Протокол №1 від 02 вересня 2015 року.

Завідувач кафедри педагогіки та психології

Г.І. Іванюк

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

М.А. Машовець

© КУ імені Бориса Грінченка, 2015 р.

© Педагогічний інститут, 2015 р.

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Професійно-педагогічна іміджологія» спрямована на підготовку кваліфікованих фахівців у галузі дошкільної освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр».

Мета викладання навчальної дисципліни: формування іміджової компетентності у магістрів дошкільної освіти; володіння системою наукових понять, категорій іміджології; набуття практичних навичок ефективного іміджування для найповнішої реалізації педагогічних, організаторських здібностей у системі освіти.

Завдання з вивчення навчальної дисципліни:

- ознайомити з понятійно-термінологічним апаратом навчальної дисципліни;
- розкрити зміст поняття «імідж» та сучасні наукові підходи до його визначення;
- охарактеризувати види, типи, функції іміджу;
- сформулювати уявлення про сутність інструментальних засобів та специфіку їх використання у педагогічній іміджології;
- виявити практичні можливості науки фізіогноміки;
- навчити ефективно використовувати мистецтво ділового мовлення у побудові іміджу викладача, педагога-організатора дошкільної освіти;
- окреслити шляхи побудови привабливого іміджу викладача, педагога-організатора дошкільної освіти та педагогічного колективу дошкільного навчального закладу.

У процесі вивчення курсу майбутні фахівці повинні знати:

- значення навчальної дисципліни для фахової підготовки;
- основні поняття й терміни;
- сучасні наукові підходи до поняття «імідж»;
- види, типи, зміст, функції іміджу;
- різновиди інструментальних засобів та специфіку їх використання у педагогічній іміджології;

- практичні можливості науки фізіогноміки;
- особливості вербального і невербального спілкування в побудові привабливого іміджу педагога та керівника у сфері дошкільної освіти;
- технології побудови привабливого іміджу викладача, педагога-організатора дошкільної освіти;
- теоретичні та практичні аспекти застосування іміджологічних знань.

На основі цих знань повинні бути сформовані уміння, навички та способи діяльності:

- практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- користування інструментальними засобами іміджології;
- пізнання людини за рисами її обличчя та зовнішністю;
- вільного володіння різними видами мовлення у побудові особистого привабливого іміджу;
- розроблення програми самопрезентації;
- побудови стратегії формування власного позитивного іміджу та іміджу дошкільного навчального закладу.

Програмою передбачено проведення лекційних, семінарських занять, самостійної роботи студентів. Вивчення магістрантами навчальної дисципліни завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта» Спеціальність 8.010101 «Дошкільна освіта»	Варіативна частина циклу професійної підготовки	
Модулів – 3		Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		2-й	
Загальна кількість годин – 108		Семестр	
		3-й	4-й
		Лекції	
		12 год.	6 год.
		Семінарські	
		год. 12	год. 6
		Самостійна робота	
		год. 44	год. 22
		МКР	
		год. 4	год. 2
		Вид контролю	
			залік
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 4 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр»		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
лекції		сем.	с.р.	МКР	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади педагогічної іміджології .					
Тема 1. Вступ. Історія розвитку іміджології як науки.		2	2	6	-
Тема 2. Методологічні засади педагогічної іміджології.		2	2	8	-
Тема 3. Інструментальні засоби педагогічної іміджології.		2	2	8	2
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6	22	2
Змістовий модуль 2. Сучасний професійний імідж педагога.					
Тема 4. Імідж ділової жінки.		2	2	4	
Тема 5. «Я»-концепція в побудові іміджу педагога.		2	2	4	
Тема 6. Педагогічний такт, етикет і професійний імідж педагога.		2	2	4	
Тема 7. Культура ділового спілкування – шлях до успіху.		2	2	6	2
Разом за змістовим модулем 2	36	8	8	18	2
Змістовий модуль 3. Корпоративний імідж педагогів та дошкільного навчального закладу.					
Тема 8. Корпоративний імідж працівників дошкільного навчального закладу.		2	2	12	
Тема 9. Сучасний імідж дошкільного навчального закладу.		2	2	14	
Разом за змістовим модулем 3	36	4	4	26	2
Усього годин	108	18	18	66	6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІМІДЖОЛОГІЇ

Лекція 1. ВСТУП. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ІМІДЖОЛОГІЇ ЯК НАУКИ.

Вступ. Витоки й основні віхи становлення іміджології як науки. Розвиток знань про імідж. Теоретична база іміджології. Педагогічна іміджологія в системі наук. Місце педагогічної іміджології в системі підготовки викладачів, організаторів дошкільної освіти. Зв'язок педагогічної іміджології з іншими дисциплінами.

Лекція 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІМІДЖОЛОГІЇ.

Методологічні аспекти педагогічної іміджології. Об'єкт, предмет, мета педагогічної іміджології. Завдання педагогічної іміджології. Поняття, види, типологія іміджу. Функції іміджу. Принципи іміджування.

Лекція 3. ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІМІДЖОЛОГІЇ.

Поняття інструментарію іміджології та специфіка його використання у професійно-педагогічній іміджології. Інструментарій іміджології: маніпулювання; міфологізація; емоціоналізація; позиціювання; вербалізація; архаїзація; метафоризація; візуалізація структурного образу; опитування громадської думки; форматування; деталізація; дистанціювання; нейролінгвістичне програмування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

СУЧАСНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ІМІДЖ ПЕДАГОГА

Лекція 4. ІМІДЖ ДІЛОВОЇ ЖІНКИ.

Поняття про імідж ділової жінки. Риси ділової жінки. Складові іміджу жінки-педагога: зовнішній аспект іміджу; внутрішній аспект іміджу.

Іміджотворчі елементи тіла. Фізіогноміка – «ключ» до пізнання людини за рисами обличчя. Практична спрямованість фізіогноміки.

Лекція 5. «Я»-КОНЦЕПЦІЯ В ПОБУДОВІ ІМІДЖУ ПЕДАГОГА.

Структура «Я»-концепції. Когнітивна складова «Я»-концепції. Оцінна складова «Я»-концепції. Поведінкова складова «Я»-концепції. Функції «Я»-концепції. Розвиток «Я»-концепції. Модальності самостановлення. Самопізнання, «Я» і культура. Самооцінка особистості. Самопрезентація. Теоретичні основи самопрезентації. Зовнішні дані особистості та «Я»-концепція.

Лекція 6. ПЕДАГОГІЧНИЙ ТАКТ, ЕТИКЕТ І ПРОФЕСІЙНИЙ ІМІДЖ ПЕДАГОГА.

Культура поведінки людини як сукупність загальнолюдських норм і форм життєдіяльності. Моральні цінності, уявлення по красу, доцільність, прийнятність людської поведінки. Етика і культура. Народні звичаї і традиції поведінки людини в побуті, товаристві, дотримання загальноприйнятих норм поведінки в суспільстві. Педагогічний такт. Етикет як форма і правила поведінки у суспільстві, колективі, вдома. Культура педагогічної поведінки і вихованість.

Лекція 7. КУЛЬТУРА ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ.

Поняття про культуру ділового спілкування. Стилi ділового спілкування. Вербальне та невербальне спілкування. Культура організації міжособистісного педагогічного спілкування. Мистецтво поведінки в аудиторії, утримання уваги слухачів. Ораторське мистецтво й імідж педагога. Методи переконання і навіювання в публічних виступах. Наради. Збори.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

КОРПОРАТИВНИЙ ІМІДЖ ПЕДАГОГІВ ТА ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Лекція 8. КОРПОРАТИВНИЙ ІМІДЖ ПРАЦІВНИКІВ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Поняття корпоративного іміджу. Корпоративна культура. Складові корпоративного іміджу. Особливості створення корпоративного іміджу працівників ДНЗ. Стилi стосунків керівника ДНЗ із педагогічним колективом. Педагогічні конфлікти. Засоби вирішення і запобігання конфліктів. Стратегія поведінки організатора дошкільної освіти у конфліктних ситуаціях.

Лекція 9. СУЧАСНИЙ ІМІДЖ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.

Умови формування позитивного іміджу ДНЗ. Стратегії формування і підтримки іміджу ДНЗ. Показники позитивного іміджу ДНЗ. Роль психологічного клімату в колективі у створенні позитивного іміджу ДНЗ. Формування сприятливого психологічного клімату в колективі.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА КУРСУ

Разом: 108 год, лекції – 18 год, сем. – 18 год., СР – 66 год., МК – 6 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
	1 1 б.	2 1 б.	3 1 б.	4 1 б.	5 1 б.	6 1 б.	7 1 б.	8 1 б.	9 1 б.
Лекції	1 1 б.	2 1 б.	3 1 б.	4 1 б.	5 1 б.	6 1 б.	7 1 б.	8 1 б.	9 1 б.
Теми лекцій	Вступ. Історія розвитку іміджології як науки.	Методологічні засади педагогічної іміджології.	Інструментальні засоби педагогічної іміджології.	Імідж ділової жінки.	«Я»-концепція в побудові іміджу педагога.	Педагогічний такт, етикет і професійний імідж педагога.	Культура ділового спілкування – шлях до успіху.	Корпоративний імідж працівників ДНЗ.	Сучасний імідж ДНЗ.
семінарські	1 11 б.	2 11 б.	3 11 б.	4 11 б.	5 11 б.	6 11 б.	7 11 б.	8 11 б.	9 11 б.
Теми семінарських занять	Історія розвитку педагогічної іміджології.	Методологічні засади педагогічної іміджології.	Сучасні вимоги до педагогічної професії.	Імідж ділової жінки.	«Я»-концепція в побудові іміджу педагога.	Педагогічний такт, етикет і професійний імідж педагога.	Культура ділового спілкування.	Корпоративний імідж працівників ДНЗ.	Сучасний імідж ДНЗ.
СР	5	5	5	5	5	5	5	5	5
МК	25			25			25		
Разом	Максимальна кількість балів – 228; коефіцієнт – 2,28								

V. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	НАЗВИ ТЕМ	Кількість годин
1	Вступ. Історія розвитку педагогічної іміджології	2
2	Методологічні засади педагогічної іміджології	2
3	Сучасні вимоги до педагогічної професії	2
4	Імідж ділової жінки	2
5	“Я” концепція в побудові іміджу педагога	2
6	Педагогічний такт, етикет і професійний імідж педагога	2
7	Культура ділового спілкування	2
8	Корпоративний імідж працівників ДНЗ	2
9	Сучасний імідж дошкільної освітньої установи	2

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ

ПЕДАГОГІЧНОЇ ІМІДЖОЛОГІЇ

Тема 1. Історія розвитку іміджології як науки.

1. Законспектувати працю Грибенко Н.Г., Грибенко А. Є. «Імідж майбутнього учителя».
2. Підготувати доповідь з теми «Духовні та етичні основи формування іміджу педагога».

Тема 2. Методологічні засади педагогічної іміджології.

1. З'ясувати місце педагогічної іміджології в системі підготовки педагогів, організаторів дошкільної освіти.
2. Визначити зв'язки педагогічної іміджології з іншими науками (у вигляді схеми).

Тема 3. Інструментальні засоби педагогічної іміджології.

1. Здійснити порівняльний аналіз основного інструментарію іміджології і визначити переваги та недоліки кожного (письмово).
2. Законспектувати працю Панасюк О.Ю. «Вам нужен имиджмейкер? Или о том, как создавать имидж».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2**СУЧАСНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ІМІДЖ ПЕДАГОГА****Тема 4. Імідж ділової жінки.**

1. Обґрунтувати, чому в нашому суспільстві виникла потреба в підготовці ділових жінок (письмово).
2. Підібрати та обґрунтувати вислів, який, на Ваш погляд, може стати девізом для усіх ділових жінок, які прагнуть досягти успіху в житті та кар'єрі.
3. Підготувати ессе з теми «Успіх ділової жінки: «за» і «проти».

Тема 5. «Я»-концепція в побудові іміджу педагога.

1. Спираючись на знання з психології та наукову літературу, дати власне визначення «Я»-концепції.
2. Опираючись на власний досвід, провести дослідження факторів, що впливають на формування «Я»-концепції педагога.
3. Довести на прикладах, що зовнішні дані особистості впливають на її самооцінку.
4. Підготувати міні-гімн собі (у прозі чи віршованій формі).

Тема 6. Педагогічний такт, етикет і професійний імідж педагога.

1. Скласти бібліографію з теми «Педагогічний такт, етикет і професійний імідж педагога».
2. На основі вивчення наукової літератури скласти перелік труднощів, що можуть виникнути в процесі педагогічного спілкування і знайти способи їх запобігання та обґрунтувати методи виходу із цих труднощів.
3. Проаналізувати дії викладачів вищої школи, які є виявом педагогічного такту.
4. Законспектувати працю Живави Т.Г. «Імідж персоналу освітньої організації».

Тема 7. Культура ділового спілкування – шлях до успіху.

1. Дати коротку характеристику головних стилів педагогічного спілкування.
2. Прочитати твір Макаренка А.С. «Педагогічна поема» та проаналізувати різні види педагогічного спілкування і типів поведінки педагогів у конфліктних ситуаціях.
3. Описати відмінності у жестикуляції представників різних культур.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

**КОРПОРАТИВНИЙ ІМІДЖ ПЕДАГОГІВ ТА ДОШКІЛЬНОГО
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Тема 8. Корпоративний імідж працівників ДНЗ.

1. Підготувати виступ «Модель поведінки педагога».
2. Підготувати виступ «Корпоративний імідж працівників ДНЗ».

Тема 9. Сучасний імідж ДНЗ.

1. Підготувати бібліографію з теми «Сучасний імідж ДНЗ». Визначити поняття «особистий імідж», «символіка особистого іміджу», «імідж організації», «імідж ДНЗ».
2. Розробити критерії і показники іміджу ДНЗ.
3. Скласти вимоги до іміджу ДНЗ (у таблиці).

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Теми курсу	Акад. контроль	Бали
1.	ЗМ 1. Історія розвитку іміджології як науки (6 год)	семінарське, залік	5
2.	Методологічні засади педагогічної іміджології (8 год).	семінарське, залік	5
3.	Інструментальні засоби педагогічної іміджології (8 год).	семінарське, залік	5
4.	ЗМ 2. Імідж ділової жінки (4 год.)	семінарське, залік	5
5.	«Я»-концепція в побудові іміджу педагога (4 год).	семінарське, залік	5
6.	Педагогічний такт, етикет і професійний імідж педагога (4 год).	семінарське, залік	5
7.	Культура ділового спілкування – шлях до успіху (6 год).	семінарське, залік	5
8.	ЗМ 3. Корпоративний імідж працівників ДНЗ (12 год.)	семінарське, залік	5
9.	Сучасний імідж ДНЗ (14 год.).	семінарське, залік	5
	Разом: 66 год.		45

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно навчально-методичної карти, де зазначені види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну чотирибальну та європейську (ECTS) шкалу подано у табл.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	9	9
2.	Відвідування семінарських занять	1	9	9
3.	Робота на семінарському занятті	10	9	90
4.	Самостійна робота	5	9	45
5.	МК	25	3	75
6.	Максимальна кількість балів			228

Коефіцієнт до розрахунку – $228 : 100 = 2,28$

Розподіл балів, що отримують студенти за вивчення тем модулів

Поточне оцінювання та самостійна робота									сума
ЗМ 1			ЗМ 2				ЗМ 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
17	17	17	17	17	17	17	17	17	100
МКР 1 – 25			МКР 2 – 25				МКР 3 – 25		
Максимальна кількість балів – 228; коефіцієнт – 2,28									

**Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки
ECTS**

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«задовільно»	E
69 – 74		D
75 – 81	«добре» «дуже добре»	C
82 – 89		B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакаларів

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою Університету (бали)	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.	90-100	«відмінно»
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.	82-89	«добре»
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) із незначною кількістю помилок.	75-81	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.	69-74	«задовільно»
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).	60-68	

FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.	35-59	«незадовільно»
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.	1-34	

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. *За джерелом інформації:* словесні (лекція, семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (вправи).
2. *За характером пізнавальної діяльності:* інформаційно-рецептивний, репродуктивний, дослідницький, частково-пошуковий, проблемного викладу.
3. *За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:* індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
4. *За ступенем керування навчальною діяльністю:* під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.
5. *За послідовністю етапів процесу навчання:* набуття знань; формування умінь і навичок; застосування знань; творча діяльність; закріплення знань; перевірка знань, умінь і навичок.
6. *Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:* словесні, наочні, практичні; індуктивні і дедуктивні; репродуктивні і проблемно-пошукові; методи самостійної роботи і роботи під керівництвом викладача.

7. *Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:* методи стимулювання і мотивації інтересу до навчання; методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності в навчанні.
8. *Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:* методи усного контролю і самоконтролю; методи письмового контролю і самоконтролю; методи лабораторно-практичного контролю і самоконтролю.
9. *Інтерактивні методи навчання.*

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Навчальна програма.
2. Робоча навчальна програма.
3. Навчальні посібники.
4. Опорні конспекти лекцій.
5. Добірка контрольних, тестових завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
6. Мультимедійні презентації.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Бурстін Д. Імідж / Д. Бурстін. – СПб: Пітер, 2003. – 216 с.
2. Ковальчук А.С. Основы имиджологии и делового общения / А.С. Ковальчук. – Ростов-на-Дону, 2003. – 256. с.
3. Кондрашова Л.В. Процес спілкування у вищій школі / Л.В. Кондрашова. – Кривий Ріг, 2000. – 216 с.
4. Маценко В. Технологія іміджу / В. Маценко. – К.: Главник, 2005. – 96 с.
5. Монахов Г.А. Мелочи создают совершенство/ деловой и светский этикет. Благоприятный персональный имидж / Г.А. Монахов. – К.: Альтерпрес. – 2001. – 474 с.

6. Палєха Ю.І. Іміджологія / Ю.І. Палєха. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 315 с.
7. Почепцов Г.Г. Имиджелогия: теория и практика / Г.Г. Почепцов. – К.: Изд-во СП АДЕФ Украина, 2006. – 393 с.
8. Равенский Н.Н. Искусство читать человека: Черты лица, фигура, жесты, мимика / Н.Н. Равенский. – М., РИПОЛ классик, 2005. – 416 с.

9. Додаткова література:

10. Данильчук Л.А. Основы имиджа и этикета : [учебн. пособие] / Л.А. Данильчук. – К.: Кондор, 2004. – 234 с.
11. Іміджологія: [навч. пос.] / за заг. ред. З.І. Тимошенко. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 200 с.
12. Трухін І.О. Соціальна психологія спілкування / І.О. Трухін. – К., Наук. Думка, 2005. – 189 с.
13. Холод А.М. Основы имиджелогии / А.М. Холод. – К.: ЕУФІІБ, 2001. – 142 с.
14. Черепанова В.М. Педагогическая имиджелогия : [уч. пособие для руковод. и педагогов] / В.Н. Черепанова. – Тюмень: ТОГИРРО, 1998. – 170 с.
15. Шепель В.М. Имиджелогия: Секреты личного обаяния / В.М. Шепель. – М., 2007. – 382 с.
16. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика и познание людей по их внешности и поведению / Г.В. Щекин. – К., 2001. – 616 с.